

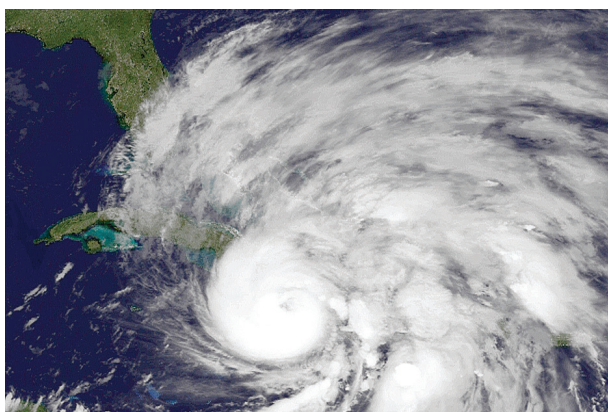
Orkanen Sandy orsakade raritetsjakt på tofsvipor i USA!

YNGVE HARELAND

Flyttande vipor, Mellansverige 1 oktober. FOTO: YNGVE HARELAND

Som alla kanske minns drabbades tätbefolkade delar av nordöstra USA av orkanen Sandy under hösten 2012. Sandy började sitt liv som en tropisk cyklon i Karibien i slutet av oktober. Efter två dygn var hon uppe i orkanstyrka, men istället för att dra in över land i Florida eller Louisiana som andra kända orkaner gjort, höll Sandy siktet inställt på Nordatlanten. Väl ute över stora havet blev hon den till ytan största orkan som någonsin uppmätts på Atlanten. Ett högtryck över Nordatlanten hjälpte till att styra in Sandy över tätbefolkade nordöstra USA. Storstäder som New York, Washington D.C. och Philadelphia drabbades och skadorna blev stora. Minst 186 personer omkom, främst i Karibien och USA.

Precis som i Europa är det raritetsläge i USA efter att en storm dragit in. Ofta hittas extrema havsfågelarter på sjöar och floder långt från kusten. Så ock denna gång där stora mängder bredstjärtade labbar, flockar

Sandy passerar Cuba, bild från Wikipedia

av klyksvalor, enstaka havssulor och så vidare sågs långt in över Pennsylvania.

Men det blev också invasion av något i Nordamerika mycket ovanligt, en så kallad megararitet, nämligen vår tofsvipa, *Vanellus vanellus*. Tofsvipor ramlade ner i New England uppe i nordost, i New York och längs kusten till New Jersey och orsakade stordrag och krystockning precis som den amerikanska stensvalan som blåste hit. Tofsvipa är ju en karismatisk fågel som inte har någon direkt motsvarighet i USA så det är förstaeligt att intresset blir stort. Ett citat från tidningen *The Boston Globe* visar hur udda det var; "It's the equivalent of walking down Mass. Ave. and seeing 15 double-decker buses filled with Brits wearing Burberry jackets," said Joan Walsh, director of bird monitoring at the Massachusetts Audubon Society. "This is cuckoo."

Vädermässigt var det kombinationen av högtrycket över Nordatlanten som tillsammans med Sandy på väg norrut längs amerikanska kusten skapade en kraftig östlig luftström från området runt Brittiska öarna, dit viporna säkert egentligen var på väg, och hela vägen över Atlanten rakt in i USA.

Den art som närmast fyller samma biologiska nisch som tofsvipa i Nordamerika är skrikstrandpiparen, *Charadrius vociferus*, på engelska Killdeer. I Sydamerika däremot häckar några riktiga vipor, så kallade *Vanellus*-arter.

Data från "The ABA Blog, American Birding Association"